

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne **Ing. J. G.**, bývajúcej v P., Česká republika, zastúpenej JUDr. I. R., advokátkou so sídlom v K., proti žalovanému **MUDr. M. G.**, bývajúcemu v P., zastúpenému JUDr. A. N., advokátom so sídlom v P., **o vrátenie daru**, vedenej na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 10 C 278/2003, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 18. júna 2008, sp. zn. 3 Co 20/2008, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **o d m i e t a .**

Žalobkyňa je povinná zaplatiť žalovanému 54,93 € trov dovolacieho konania do rúk JUDr. A. N., advokáta so sídlom v P., do 3 dní.

O d ô v o d n e n i e

Žalobkyňa M. G. (právna predchodkyňa terajšej žalobkyne) sa žalobou domáhala, po pripustení zmeny pôvodného petitu (vrátenia daru), určenia, že nehnuteľnosť v katastrálnom území P., vedená na liste vlastníctva ako parcela číslo X. - zastavané plochy a nádvoría, parcela číslo X. - záhrady, parcela číslo X. - zastavané plochy a stavba na nich stojaca rodinný dom číslo súpisné X. (ďalej len „nehnutelnosti“), patria v podiele ½ -ice do dedičstva po M. G., narodenému X. a v podiele ½-ice do vlastníctva žalobkyne.

Okresný súd Prešove rozsudkom zo 14. novembra 2007 č.k. 10 C 278/2003-321 žalobu zamietol. O trovách konania rozhodol tak, že žalobkyňu zaviazal zaplatiť žalovanému 99 750 Sk trov konania do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

Pôvodná žalobkyňa M. G. po podaní odvolania proti rozsudku súdu prvého stupňa dňa X. zomrela. Krajský súd v Prešove pokračoval v odvolacom konaní s právnou nástupkyňou žalobkyne Ing. J. G. a rozsudkom z 18. júna 2008 sp. zn. 3 Co 20/2008 rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil, keďže súd prvého stupňa správne zistil skutkový stav veci a vec aj správne právne posúdil. Žalobkyni uložil povinnosť zaplatiť žalovanému trovy odvolacieho konania 21 680 Sk (§ 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.).

Proti tomuto rozsudku podala žalobkyňa dovolanie z dôvodu, že rozsudok odvolacieho súdu trpí vadou podľa § 237 písm. e/ O.s.p., pretože vo veci nepodala návrh na začatie konania, hoci bol podľa zákona potrebný. Poukázala na to, že v predmetnom konaní bola pôvodne žalobkyňou jej matka M. G., ktorá v priebehu odvolacieho konania zomrela, čím stratila procesnú spôsobilosť byť účastníčkou konania. Preto bolo povinnosťou súdu skúmať, či v konaní, ktoré bolo začaté na návrh matky, súd môže pokračovať. Dedičmi po matke je ona a jej brat, ktorý je v konaní žalovaným. Bolo preto povinnosťou súdu skúmať, či chce na strane žalobkyne pokračovať v konaní, aby účinky spojené s podaním žaloby zostali zachované. So vstupom do práv a povinností pôvodnej žalobkyne nikdy nesúhlasila, pričom zákon pre vstup do konania takýto súhlas vyžaduje (§ 92 ods. 1, 2 O.s.p.). Súhlas účastníka na vstup do konania treba analogicky považovať za podanie žaloby; ak takýto súhlas na vstup nedala, nemohla sa stať účastníčkou konania a je neprípustné, aby s ňou odvolací súd konal ako so žalobkyňou. Ďalej nesúhlasila s odôvodnením rozsudku odvolacieho súdu, v ktorom sa uvádza, že na výzvu súdu zo 4. apríla 2009 oznámila súhlas so vstupom do konania po smrti matky; ani z ďalšej korešpondencie s krajským súdom nemožno vyvodiť, že by v nich prejavila svoju vôľu vstúpiť do práv a povinností namiesto žalobkyne a ani neprejavila vôľu, že trvá na podanom odvolaní, ktoré podala jej matka - pôvodná žalobkyňa. Obsah jej listu z 18. apríla 2008 bol odvolacím súdom pri jeho výklade neprípustne doplnený o jej prejav vôle, ktorý zjavne jeho obsahom nebol. Z uvedených dôvodov žiadala napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

Žalovaný vo vyjadrení k dovolaniu navrhol dovolanie žalobkyne ako neprípustné odmietnuť a priznať mu náhradu trov dovolacieho konania vo výške 25 680 Sk. Uviedol, že v prípade, ak v priebehu konania účastník stratí spôsobilosť byť účastníkom konania, súd môže bez prerušenia pokračovať v konaní, ak je zo zákona zrejmý nositeľ hmotnoprávneho vzťahu, v ktorom pôvodne vystupoval aj účastník, ktorý stratil spôsobilosť. Zákon ukladá povinnosť pokračovať v konaní s dedičom účastníka, teda ex lege je založené procesné nástupníctvo ako následok tzv. univerzálnej sukcesie. V danej veci bol podaný návrh na začatie konania v súlade s § 79 ods. 1 O.s.p. Odvolací súd bol povinný so žalobkyňou ako účastníčkou konania (§ 107 O.s.p.) konať, a keď táto v súdom stanovenej lehote a ani do dňa konania odvolacieho pojednávania nezobrala odvolanie proti rozsudku súdu prvého stupňa, resp. návrh na začatie konania späť, aj vo veci meritórne rozhodnúť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podala včas účastníčka konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) zastúpená advokátom (§ 241 ods. 1 O.s.p.), skúmal bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.), či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom.

V prejednávanej veci smeruje dovolanie proti rozsudku. Podľa § 238 ods. 1 O.s.p. je dovolanie prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej. V zmysle § 238 ods. 2 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti rozsudku, v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci. Podľa § 238 ods. 3 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa, ak odvolací súd vyslovil vo výroku svojho potvrdzujúceho rozsudku, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 O.s.p.

Dovoláním žalobkyne je napadnutý rozsudok, ktorý nevykazuje znaky rozsudkov uvedených v predchádzajúcom odseku. Prípustnosť jej dovolania preto z ustanovení § 238 ods. 1 až 3 O.s.p. nevyplýva.

Dovolanie žalobkyne by vzhľadom na vyššie uvedené mohlo byť procesne prípustné, len ak by v konaní došlo k niektorej z procesných väd uvedených v § 237 O.s.p. O vadu tejto povahy ide, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ nepodal sa návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom a g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Prípustnosť dovolania v zmysle tohto ustanovenia nezakladá samo tvrdenie dovolateľa o existencii procesnej vady tejto povahy, ale až zistenie, že v konaní skutočne k takejto vade došlo.

Dovolateľka existenciu procesných väd konania v zmysle § 237 písm. a/ až d/, f/, g/ O.s.p. netvrdila a procesné vady tejto povahy v dovolacom konaní nezistil ani dovolací súd.

So zreteľom na obsah dovolania žalobkyne dovolací súd sa osobitne zameril na posúdenie, či v konaní na odvolacom súde nedošlo k procesnej vade v zmysle § 237 písm. e/ O.s.p.

Z obsahu spisu vyplýva, že právna predchodkyňa terajšej žalobkyne sa pôvodnou žalobou z 12. novembra 2003 domáhala vrátenia daru od žalovaného a po pripustení zmeny pôvodného petitu (vrátenia daru) určenia, že nehnuteľnosti patria v podiele $\frac{1}{2}$ -ice do dedičstva po M. G., narodenom X. a v podiele $\frac{1}{2}$ -ice do vlastníctva žalobkyne. Je nesporné, že návrh na začatie konania (žalobu) pôvodná žalobkyňa podala. Po rozhodnutí súdu prvého stupňa pôvodná žalobkyňa podala odvolanie a v priebehu odvolacieho konania pred vyhlásením rozsudku pôvodná žalobkyňa M. G. dňa X. zomrela. Keďže smrťou žalobkyňa stratila spôsobilosť byť účastníčkou konania, odvolací súd po zistení dedičov po tejto žalobkyňi, ktorými sú jej deti, a to Ing. J. G. a žalovaný MUDr. M. G., pokračoval v konaní s terajšou žalobkyňou, keďže tu došlo k procesnému nástupníctvu na základe univerzálnej sukcesie. Nakoľko druhým právnym nástupcom je žalovaný, tento vzhľadom na svoje procesné postavenie nemohol vystupovať na strane žalobkyne, odvolací súd pokračoval v odvolacom konaní na strane žalobkyne s dovolateľkou.

V zmysle § 237 písm. e/ O.s.p. je dovolanie prípustné tiež vtedy, ak sa nepodal návrh na začatie konania, hoci bol podľa zákona potrebný. Toto ustanovenie dopadá na prípady, kedy súd prejednal a meritórne rozhodol vec, hoci nebola splnená jedna z procesných podmienok konania vyplývajúca z § 79 ods. 1 O.s.p. – nebol podaný (žiadny) návrh na začatie konania (žaloba) vo veci neuvedenej v § 81 ods. 1 O.s.p. O prípad neexistencie návrhu na začatie konania ale ide len vtedy, ak chýba návrh (žaloba) ako procesný úkon, ktorým sa začína konanie. V predmetnom konaní (odlišnom od konaní uvádzaných v § 81 ods. 1 O.s.p.) nejde o prípad, že by súd vec prejednal a meritórne rozhodol, hoci nebol podaný (žiadny) návrh na začatie konania (žaloba).

Pokiaľ odvolací súd prejednal vec v odvolacom konaní v rozsahu vymedzenom odvolaním podaným pôvodnou žalobkyňou M. G., nemal tento postup odvolacieho súdu za následok procesnú vadu v zmysle § 237 písm. e/ O.s.p.

Z tohto dôvodu dospel dovolací súd k záveru, že prípustnosť žalobkyňou podaného dovolania proti rozsudku krajského súdu, ktorým potvrdil rozsudok okresného súdu, nemožno z § 237 písm. e/ O.s.p. vyvodiť.

Dovolací súd záverom dodáva, že samotné posúdenie, či tvrdené právo (povinnosť) prešlo v danej veci na žalobkyňu, sa týka už právneho posúdenia veci samej a nemôže byť predmetom konania pri posudzovaní prípustnosti dovolania proti rozsudku krajského súdu, ktorým bol potvrdený rozsudok okresného súdu.

Z vyššie uvedených dôvodov Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalobkyne odmietol podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. ako smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je prípustné. So zreteľom na odmietnutie dovolania sa nezaoberal napadnutým rozhodnutím odvolacieho súdu z hľadiska jeho vecnej správnosti.

V dovolacom konaní procesne úspešnému žalovanému vzniklo právo na náhradu trov konania proti žalobkyňi, ktorá úspech nemala (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Žalovaný náhradu trov dovolacieho konania uplatnil a ich výšku vyčíslil. Dovolací súd v súlade s doterajšou praxou vzal na zreteľ, že právny zástupca žalovaného zastupoval tohto účastníka už v konaní pred súdmi nižších stupňov. Žalovanému

priznal náhradu trov dovolacieho konania spočívajúcu v odmene advokáta za 1 úkon právnej služby, ktorú mu poskytol vypracovaním vyjadrenia k dovolaniu z 2. septembra 2008 (§ 14 ods. 1 písm. c/ vyhlášky č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb – ďalej len „vyhláška“). Základnú sadzbu tarifnej odmeny za tento úkon právnej služby určil podľa § 11 ods. 1 vyhlášky vo výške 1/13 (z výpočtového základu na rok 2008 - 19 056 Sk), t.j. 1 465 Sk, čo s náhradou výdavkov za miestne telekomunikačné výdavky a miestne prepravné vo výške 1/100 výpočtového základu (§ 1 ods. 3 a § 16 ods. 3 vyhlášky) t.j. 190 Sk, spolu činí 1 655 Sk, čo v prepočte predstavuje 54,93 €.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 16. decembra 2010

**JUDr. Daniela S u č a n s k á , v.r.
predsedníčka senátu**

Za správnosť vyhotovenia:
Kludia Vrauková